

Nr 550.

Av herr **Spångberg m. fl.**, *angående beräkning av arbetstiden vid statens verk under natt samt sön- och helgdagar.*

Vid fastställande av arbetstiden för anställda inom statens verk tages ej hänsyn till om arbetet förlägges på natt, eller sön- och helgdagar. Vid samtliga dessa verk blir naturligtvis en stor del av arbetstiden förlagd under denna tid. På grund av de olägenheter, som nattarbetet medför beträffande trevnad, sociala- och hälsoskäl, har man från arbetarhåll framfört krav på så litet nattarbete som möjligt. Detta gäller även ifråga om trevnad och sociala förhållanden för arbete utfört sön- och helgdagar. Där så, utan större olägenhet, ske kan är därför arbetet förlagt till dagen även om nattarbetet och en därav följande rationellare utnyttjande av maskinkraft dygnet runt skulle pressa ner driftskostnaderna. Inom de flesta skiftarbeten har det genomförts tillägg utöver vad som betalas för dagarbete. Även i lagstiftningen återfinnes exempelvis för bageri- och konditoriarbete stadganden om förbud för visst nattarbete.

I propositionen nr 339 vid 1919 års riksdag framhålles: »Nattarbetet måste, även där direkt hälsoskadliga verkningar av detsamma ej låta sig påvisa, från social synpunkt anses medföra så stora nackdelar, att det ej bör få förekomma i andra fall, än där tvingande skäl tala därför. Särskilt torde detta vara att beakta i våra dagar, då tillgodo-seendet av kravet på förbättrade arbets- och levnadsvillkor för arbetarklassen framstår som en av samhällets viktigaste omsorger. Utgående från denna uppfattning, anser jag de olägenheter, som ett förbud av här ifrågavarande innebörd kan föranleda, vara av underordnad betydelse.»

Rörande söndagsarbetet framhålles i propositionen: »Med hänsyn till det nära sambandet mellan regleringen av berörda arbete och av söndagsarbetet samt det numera allmänt såsom befogat erkända kravet på söndagsledighet, har jag emellertid i likhet med kommittén funnit mig föranlåten att med nyssnämnda stadgande förbinda ett förbud jämväl mot arbete på sön- eller helgdag.»

Så kunde en borgerlig minister motivera ett berättigat arbetarkrav år 1919. Det är synpunkter som alltjämt kunna understrykas ifråga om arbete förlagt på nätter, sön- och helgdagar.

På grund av arbetets art vid statens verk, post, järnväg etc. måste en del av arbetet förläggas till nätterna liksom till sön- och helgdagar.

De olägenheter för personalen som medföljer detta arbete kan sålunda ej undvikas. Däremot bör arbetet kunna lindras genom arbetstidsförkortning på så sätt att det beräknas en viss procents tillägg på arbete under natt, sön- och helgdagar. Före arbetstidslagens ikraftträdande fick inom statens verk någon tid beräknas ett tillägg av 20 minuter per timma under nattarbete. Denna beräkningsgrund bortogs emellertid vid 8-timmarslagens genomförande. De från alla håll erkända olägenheter natt, sön- och helgdagsarbete medför motivera kraftigt kravet på ett tillägg vid arbete under denna tid. Det måste anses mycket rimligt med ett tillägg av exempelvis 20 minuter per timma mellan tiden 10 em.—6 fm. samt under sön- och helgdagar.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till regeringen begära utredning och förslag till sådan beräkning av arbetstiden vid statens verk, att varje arbetstimma under natt, sön- och helgdagar får beräknas till en timma 20 minuter i enlighet med vad i motionen framhållits.

Stockholm den 23 januari 1936.

Aug. Spångberg.

Verner Karlsson.

K. Kilbom.

Nils Flyg.

Albin Ström.

Torsten Henrikson.

Vikt. Herou.

Arv. Olsson.